

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Čj.: 47 37/99-2075
Signatura: bd7cs104

Oblastní pracoviště č. 4 Plzeň
Okresní pracoviště Tachov

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

Škola:	Základní škola Kladruby, okres Tachov
IZO:	102 464 171
Ředitel školy:	Mgr. Zdeněk Šála
Zřizovatel:	Obec Kladruby, Náměstí Republiky 89, 349 61 Kladruby
Příslušný školský úřad:	ŠÚ Tachov, Pobřežní 140, 347 01 Tachov
Termín inspekce:	6. a 7. duben 1999
Inspektoři:	Mgr. Jan Havránek, PaedDr. Věra Abelová, Mgr. Jarmila Mrázková
Předmět inspekce:	Posouzení činnosti školy ve vybraných částech dle § 18 odst. 3, 4 zákona č. 564/1990 Sb., ve znění pozdějších předpisů (zákona č. 139/1995 Sb.): Podmínky a průběh vzdělávání
Označení dokladů a ostatních materiálů, o které se zjištění opírá:	Zřizovací listina ze dne 5. 2. 1996, ŠÚ Tachov č.j. 1382/95. Organizační řád školy. Rozvrh hodin. Individuální plány vyučujících ve sledovaných předmětech. Třídní knihy v hospitovaných třídách. Výroční zpráva o činnosti školy ve školním roce 1997-1998. Písemné podklady hodnocení průběhu výuky jednotlivými inspektory.

ZJIŠTĚNÉ SKUTEČNOSTI A JEJICH HODNOCENÍ

1 Hodnocení materiálně-technických podmínek výchovně-vzdělávací činnosti

Základní škola v Kladrubech se skládá ze dvou navzájem propojených částí. Původní budova školy byla spojena s novostavbou, ve které je kromě školních prostor ještě školní jídelna. Celý objekt je průběžně (ve spolupráci s obecním úřadem) velmi dobře udržovaný. Kromě 11 kmenových tříd jsou pro výuku připraveny 3 odborné učebny (chemie + fyzika, přírodopis a cvičná kuchyně), které doplňují tělocvična a školní dílny. Podle zřizovací listiny je kapacita školy 330 žáků. Ze současného stavu přihlášených 252 žáků je patrné, že škola má kapacitní rezervy.

Třídy i odborné pracovny jsou dostatečně prostorné a funkčně zařízené. Postupně dochází k obnově školního nábytku nebo jeho renovaci. Vlastní hřiště škola nemá, pro výuku tělesné výchovy využívá hřiště tělovýchovné jednoty, na kterém může plnit i některé atletické disciplíny.

Vybavení školy základními pomůckami je vzhledem ke zvolenému vzdělávacímu programu, velikosti a typu školy, velmi dobré. Audiovizuální technika byla v průběhu inspekce využívána. Zřetelným nedostatkem školy je však chybějící počítačová učebna (zrušená pro zastaralost a téměř trvalou nefunkčnost používaných přístrojů).

Základní soubor učebnic a učebních textů je dostatečně široký a aktualizovaný. Všechny používané učebnice mají platnou schvalovací doložku.

Dobře vedená školní knihovna je využívána učiteli i žáky.

Materiálně technické podmínky výchovně vzdělávací činnosti mají spíše nadprůměrnou úroveň.

2 Hodnocení psychohygienických-podmínek

Škola má ve vztahu k počtu žáků a zvolenému vzdělávacímu programu Základní škola odpovídající prostorové podmínky (učebny, chodby, WC, dostatečně dimenzované šatny). Rozvrh vyučovacích hodin splňuje psychohygienické potřeby žáků a učitelů. Vzhledem ke značnému počtu dojíždějících žáků (celkem 136 ze 16 obcí) bylo nutno upravit (zkrátit délku první přestávky na 5 minut a polední přestávku na 55 minut), začátek vyučování posunout na 7 hodinu 45 minutu. Tím je porušena vyhláška MŠMT ČR č. 291/1991, ve znění č. 138/1995 Sb., § 9, odst. 1 a 2. Ředitel školy prokazatelně jedná s dopravci o časovou úpravu spojů. Jednání jsou neúspěšná, v kompetenci ředitele školy není možné tento problém vyřešit, proto nebude zahájeno správní řízení.

Režim přestávek je volný, v době velké přestávky mohou žáci využívat organizované a pod dozorem učitelů tělocvičnu. Možnost vycházet o hlavní přestávce ven žáci nevyužívali. Přízemí budovy je upraveno tak, že je možná výuka integrovaných žáků s tělesným postižením.

Škola zajišťuje pitný režim. Je instalován nápojový automat s ovocnými nápoji a třídní učitelé zejména na I. stupni (ve spolupráci s rodiči) dbají na to, aby si žáci přiměřené množství nápojů nosili sami. Mimořádná je estetická výzdoba všech školních prostor, zejména však tříd, a to nejen na I. stupni. Uplatňovány jsou zejména žakovské výtvarné práce, častá je ekologická tematika. Estetika pracovního prostředí je příkladná.

V době inspekce byla škola čistá a přiměřeně temperovaná.

Psychohygienické podmínky výuky jsou spíše nadprůměrné.

3 Hodnocení personálních podmínek

Na škole pracuje celkem 15 pedagogických pracovníků (včetně vychovatelky školní družiny) a 3 provozní zaměstnanci. Ve školní jídelně, která je součástí školy, pracují 3 pracovníci. Ředitelem školy je Mgr. Zdeněk Šála. Do funkce byl jmenován v roce 1986, v roce 1990 prošel úspěšně konkurzem a v roce 1996 rekonkurzem. Vzhledem k velikosti školy je ustanoven jeden zástupce ředitele školy, jehož pravomoci jsou přesně specifikovány. Z uvedeného počtu pedagogických pracovníků má 12 plnou odbornou a pedagogickou způsobilost. Na škole působí i jeden důchodce zkrácený úvazek.

Dlouholetým problémem je neodbornost výuky německého jazyka, výtvarné výchovy, hudební výchovy a dějepisu, i když učitelé dosahují, zejména ve výtvarné výchově, dobrých výsledků. Trvalým problémem je výuka tělesné výchovy, ve které se personální obsazení mění každým rokem.

Škola má mimořádný zájem o doplnění pedagogického sboru. Ve spolupráci se zřizovatelem dokázala zajistit i byt pro možné uchazeče.

Personální podmínky výuky jsou průměrné.

4 Plnění učebních osnov

Škola pracuje podle vzdělávacího programu Základní škola v 1. - 8. postupném ročníku, v devátém ročníku podle upravených učebních dokumentů č.j. 18 730/91-20. Osnovy jsou rozpracované jednotlivými vyučujícími do tematických časových plánů. Sledováním probíraného učiva při hospitacích a porovnání zápisů v třídních knihách s časovými plány nebyla zjištěna významnější časová diference.

Učební osnovy jsou plněny.

5 Hodnocení z hlediska kvality vyučování

I. stupeň

Hospitováno bylo 9 vyučovacích hodin, z toho 5 hodin českého jazyka a 4 hodiny matematiky. Ve sledované výuce českého jazyka a matematiky byly stanoveny a plněny přiměřeně náročné cíle odpovídající požadavkům učebních osnov.

Vhodná volba metod práce vyučujících zajišťovala dostatečnou motivaci a aktivitu žáků. Činnosti byly účelně zařazovány a měněny. Zadávané úkoly byly diferencovány podle schopností a potřeb žáků. Efektivita jednotlivých vyučovacích hodin byla velmi dobrá.

Žáci v matematice a českém jazyce prokazovali velmi dobré znalosti. Vyučující dbali na správný nácvik čtenářských i matematických dovedností a návyků. Grafická úprava písemností byla na průměrné úrovni. V průběhu vyučování byli žáci pozorní a soustředění na práci.

Atmosféra při vyučování byla příjemná a pracovní. Vztahy mezi vyučujícími a žáky jsou založeny na důvěře. Ve vyučování probíhalo i výchovné působení na žáky, složka vzdělávací a výchovná byla v rovnováze. Celkové klima bylo pro výuku velmi příznivé.

Výuka českého jazyka byla hodnocena jako spíše nadprůměrná a matematiky jako nadprůměrná.

II. stupeň

Český jazyk

Celkem bylo sledováno 5 vyučovacích hodin. Všechny sledované hodiny byly promyšlené, důkladně připravené po stránce odborné i metodické. Přístup vyučující k práci je kreativní, žáci pracují s texty a úkoly, které si vyučující zpracovává sama.

Výuka mluvnice, slohu i literatury byla nápaditá, zajímavá. Žáci byli neustále motivováni a aktivizováni, jednotlivé činnosti byly vhodně střídány, hodiny měly spád a byly efektní i efektivní. Vyučující vycházela z prožitků žáků, rozvíjela jejich fantazii, ovlivňovala jejich hodnotové postoje. Při literární výchově byla věnována pozornost i oblasti citů a morálky. Literární text byl s žáky rozebrán z hlediska porozumění, pro komunikativní dovednosti byl text využíván pouze okrajově.

Ve všech hodinách byly systematicky rozvíjeny vyjadřovací schopnosti žáků. Srozumitelná a dostatečně názorná prezentace učiva byla vždy náležitě procvičena,

následně bylo učivo aplikováno při zajímavě formulovaných úkolech. Žáci projevovali velmi dobré znalosti a dovednosti.

Ředitel školy i vyučující zadávají pravidelně prověrky učiva. Kontrolní slohové práce měly zadáno většinou jen jedno tradiční téma. Práce žáků jsou náležitě opraveny, vyhodnoceny a analyzovány.

Výuka českého jazyka netradičními tvořivými formami měla nadprůměrnou úroveň.

Dějepis

Výuka dějepisu je poznamenána skutečností, že vyučující není pedagogicky a odborně způsobilý. Ředitel školy současný nevyhovující stav považuje za dočasné náhradní řešení a prokazatelně podniká příslušná opatření ke zlepšení situace.

Výuka byla vedena jako výklad z velké části kopírující učebnici. Věcně byl vcelku správný, nebyl však přiměřený věku žáků a byl založen na encyklopedických poznacích. Pro žáky byl nezáživný, neudrželi pozornost. Chyběla motivace a aktivizující metody práce, názor byl použit pouze jako ilustrace výkladu. Ani výklad týkající se umění nevycházel z rozboru ukázek, učitel pouze sám komentoval obrázky a náročností nevhodnou literární ukázkou. Žáci neměli možnost samostatně vyvozovat závěry na základě už získaných poznatků, map, textů, obrázků. Nebyla zajištěna zpětná vazba, zda žáci učivo pochopili a znají souvislosti, nedocházelo k aplikaci vědomostí a dovedností. Učivo nebylo výchovně využito, žáci učivu nerozuměli a předmět je viditelně nebavil.

Výuka dějepisu byla podprůměrná.

Zeměpis

Výuka zeměpisu byla sledována ve dvou vyučovacích hodinách. Vedena byla vyučující, která je odborně i pedagogicky způsobilá a má kratší pedagogickou praxi.

Pro obě sledované hodiny bylo typické jasné rozvržení hodiny, rychlé pracovní tempo a důsledné vyvozování nových pojmů a souvislostí žáky. Použité názorné pomůcky byly pro probírané učivo vhodné (demonstrační mapy, atlasy, učebnice, podpurný obrazový materiál z odborné literatury), ale umístění demonstračních map bylo pro žáky ve vzdálenějších lavicích zcela nevhodné a nefunkční. V průběhu obou hodin byly patrné silné vazby na osvojené učivo, částečně byly uplatněny i mezipředmětové vztahy. Žádoucí by bylo určité zjednodušení probírané látky a větší využívání zpětné vazby, zejména se zaměřením na slabší žáky. V obou hodinách byla účelně využita didaktická technika (meotar).

Vědomosti, dovednosti a pracovní návyky jsou u většiny žáků průměrné. Zautomatizovaný je postup při klasifikovaném zkoušení, kdy mají žáci dostatek času na přípravu a možnost pracovat s příručním atlasem. Hodnocení žáků bylo vždy objektivní a zohledňovalo i schopnost zobecnění závěrů, vyhledání vztahů a souvislostí.

Výuka zeměpisu měla spíše nadprůměrnou úroveň.

Přírodopis

Výuku přírodopisu vede na škole pouze jediný, plně odborně i pedagogicky způsobilý učitel s delší pedagogickou praxí. Obě sledované hodiny se realizovaly v odborné učebně přírodopisu, která je velmi dobře uspořádána.

Hodiny měly standardní rozvržení, vždy s obsáhlým celkem opakování tak, aby navázaly na předchozí učivo (termín inspekce po velikonočních svátcích). Připravený názorný materiál byl pro výuku vhodný, účelně však byl využitý pouze v jedné vyučovací hodině. Učivo bylo logicky vyvozováno, korespondovalo s časovým rozvržením osnov do tematických plánů. Velmi často se uplatňovaly mezipředmětové vztahy, učivo bylo popularizováno a aktualizováno. Využity byly i regionální prvky. Výklad látky byl ucelený, jasný, v některých úsecích však rozvláčný. Výrazně převládal projev vyučujícího. Vhodně a nenásilně byly v hodinách uplatňovány výchovné prvky. Protože jednoznačně převládal frontální způsob práce, který žáky ve sledovaných hodinách příliš nemotivoval, byla i aktivita žáků nízká. Komunikace žáků byla (až na výjimky) jenom velmi průměrná.

Ve výuce přírodopisu převládla dílčí pozitivita nad běžnou úroveň.

Výuka ve škole má spíše nadprůměrnou úroveň.

6 Hodnocení z hlediska výsledků vyučování

Prospěchový průměr vykazuje v posledních klasifikačních obdobích celkově mírný pozitivní vývoj:

II. pololetí 1997/98		I. pololetí 1998/99	
I. stupeň	1,63	I. stupeň	1,66
II. stupeň	2,18	II. stupeň	1,94
	1,90		1,80

Na I. stupni projevovali žáci zájem o školní práci, pracovali s chutí a prokazovali i velmi dobré znalosti. Většinou byli aktivní, bezprostřední, byl vytvořen velmi dobrý vztah učitel - žáci.

Z hlediska výsledků inspekce měli žáci v dějepisu málo prostoru k projevení znalostí a dovedností, na ojedinělé otázky většinou neznali odpověď.

V českém jazyce žáci velmi dobře spolupracovali s vyučující, práce žáky bavila a projevovali velmi dobré znalosti a dovednosti. Učivo českého jazyka bylo vhodně využito k všestrannému rozvoji osobnosti žáků.

Žáci byli během konání inspekce velmi ukázněni, slušní. Udržovali ve třídách čistotu a pořádek. Ve škole jsou zavedena jasná pravidla chování, která jsou všemi přijata a respektována, jejich dodržování je kontrolováno a po vyhodnocení jsou přijímána příslušná opatření. Ve škole je řád, který je základním předpokladem k plnění stanovených cílů, ty byly v oblasti výuky a výchovy plněny.

Ke zvyšování úrovně výuky slouží pravidelně zadávané prověrky ředitelem školy v předmětech český jazyk a matematika (2x), dějepis, zeměpis a přírodopis.

K prohloubení citové a estetické výchovy pořádá škola řadu vlastních kulturních akcí (v loňském školním roce jich bylo 10), žáci školy měli možnost navštívit představení v divadlech Alfa a J. K. Tyla v Plzni, v místním kulturním domě se konaly 2 kulturní akce (hudební vystoupení a divadelní představení loutkového divadla z Karlových Varů).

Škola uspořádala i řadu vlastních sportovních akcí (8). Tradiční a velmi úspěšná je celoroční soutěž tříd II. stupně v čistotě a estetice prostředí. Škola udržuje i neformální kontakt s družební školou z Altenstadtu (SRN). Je zaměřen především na mladší žáky obou škol v oblasti kulturní, sportovní a je vzájemný.

Žáci školy se zúčastňovali i soutěží okrskového a okresního charakteru. Úspěšní byli ve výtvarné soutěži Tachovská paleta (1x 1. místo), Mc Donald Cup (vítězové okrskové

soutěže ve Stříbře), Okresní přebor žactva v atletice (2x 1. místo, 2x 2. místo, 1x 3. místo), hudební soutěž Hudební skřivánek (1x 1. a 3. místo). V ostatních uvedených soutěžích se účastnili bez umístění na 1. - 3. místě: Mladý historik, soutěž v německém jazyce, Pythagoriáda, dopravní soutěž, zeměpisná soutěž Eurorebus, čtenářská soutěž žáků I. stupně.

Výsledky vyučování jsou spíše nadprůměrné.

7 Hodnocení dalších aktivit, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost

Ve škole se mohou žáci účastnit činností v řadě zájmových kroužků. V letošním školním roce byly otevřeny: kroužek gymnastiky, Fit klub, střelecký, 3x odbíjené, turistický. Nabídka volitelných předmětů je poměrně úzká - technické kreslení a přírodovědná praktika a je dána především možnostmi školy. Osm žáků I. stupně dochází na ambulanci k nápravě vývojových poruch učení, kterou vede vychovatelka ŠD (prošla odborným školením).

Aktivity, které významně ovlivňují výchovně-vzdělávací činnost jsou spíše nadprůměrné.

ZÁVĚRY

Posouzením sledované oblasti byla vymezena

pozitiva:

- velmi dobré materiální podmínky výuky
- mimořádná estetika školního prostředí
- škola realizuje pitný režim
- velmi dobrá spolupráce školy se zřizovatelem v oblasti materiální i vytváření podmínek pro stabilizaci učitelského sboru
- široké spektrum činností, které doplňují a zlepšují výslednost výchovně-vzdělávací práce školy
- slušné vystupování žáků během inspekční činnosti
- vynikající až nadprůměrná úroveň výuky v řadě hodin na I. stupni a nadprůměrná úroveň výuky českého jazyka na II. stupni

negativa:

- chybějící učebna výpočetní techniky
- chybějící odbornost ve výuce některých předmětů, zejména v dějepise a trvale v tělesné výchově

Výchovně vzdělávací proces probíhá podle schválených učebních plánů a osnov. Celkově jsou podmínky a průběh výchovně-vzdělávací práce ve škole spíše nadprůměrné.

razítko

Podpisy inspektorů: vedoucí týmu .Jan Havránek v. r.

členové týmu Věra Abelová v. r.

Jarmila Mrázková v. r

V Tachově dne 14. dubna 1999

Přílohy: nejsou

Inspekční zprávu jsem převzal dne: 21. dubna 1999

razítko

Podpis ředitele školy Šála v. r.

Dle § 19 odst. 8 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů, může ředitel školy - zařízení podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.

Na vědomí

Adresát	Datum předání / odeslání zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Zřizovatel: Obec Kladruby	99-04-23	40/99
Školský úřad: Tachov	99-04-23	41/99
Rada školy:		

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. ČŠI	Text
21. dubna 1999		nemám připomínek